

Monumentnummer*: 506870

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 21
F 033 421 77 99
E info@cultureelerfgoed.nl

Status: rijksmonument
Inschrijving register*: 11 februari 1997
Kadaster deel/nr: 10297/29

*Monumentnaam***

Noviciaatshuis, leenzaal, proosdij

Complexnummer

506868

Complexnaam

Zrs Onder de Bogen

*Woonplaats**

Maastricht

*Gemeente**

Maastricht

*Provincie**

Limburg

*Straat**

Sint Servaasklooster

*Nr**

8

*Toev.**

*Postcode**

6211 TE

*Woonplaats**

Maastricht

Situering

Locatie

City

*Kadastrale gemeente**

Maastricht

*Sectie**

B

*Kad. object**

Appartement

Grondperceel

4981

*Rijksmonumentomschrijving***

Inleiding

KLOOSTERONDERDEEL, bestaande uit een noviciaatshuis uit 1909-1910 van architect/aannemer J.Limpens, de gewelven plus voorgevel van de dertiende eeuwse hoge leenzaal en het restant van het proosdijgebouw uit 1682, dat tegelijkertijd met de bouw van het noviciaat verhoogd werd.

Het geheel wordt aangeduid als gebouw L en H van het kloostercomplex van de Zusters Onder de Bogen.

Het carré-vormige, neo-gotische noviciaatshuis is onmiddellijk ten noorden van de bogen over het St.Servaasklooster gebouwd. Hierin zijn de gewelven en de voorgevel van de hoge leenzaal geïntegreerd. Deze gotische leenzaal bevindt zich in de oksel van de bogen en de voorgevel van het noviciaatshuis. Dwars tegen de zuidelijke vleugel van het noviciaat aan de kloosterhofzijde - met Caeciliazalen en Elisabethzolder - bevindt zich het tijdens de bouw van het noviciaatshuis opgehoogde zeventiende eeuwse proosdijgebouw in (neo-)renaissance stijl

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

met onder meer de Vincentiuszaal. In de oksel van het noviciaat en Vincentiuszaal bevindt zich een traptoren met spits. De aanbouwen aan de westzijde van noviciaat en Vincentiuszaal zijn uitgesloten van bescherming.

Omschrijving

Kloosteronderdeel op carré-vormige plattegrond. Zadel- en schilddaken met leien, dakkapellen met pion.

Het noviciaatsgebouw aan het St.Servaasklooster heeft een bakstenen lijstgevel met vier vensterassen en een licht risalerend topgeveldeel met twee vensterassen. Een plint van kolenzandsteen, waarin souterrainvensters met hardstenen lijst. In de eerste bouwlaag hardstenen kruiskozijnen onder een segmentboogvormige drukboog met aanzet- en sluitstenen. De tweede bouwlaag heeft hardstenen kruiskozijnen in rondboogvormige omlijstingen van zandsteen, waarbij de boognissen met drie- en vierpastraceringen gevuld zijn. De derde bouwlaag heeft hardstenen kruiskozijnen en spitsboogvormige omlijstingen van zandsteen met drie- en vierpastraceringen.

De venstersdorpels zijn geïntegreerd in doorlopende waterlijsten.

Geprofileerde zandstenen gootlijst.

In het risalerende geveldeel bevindt zich tussen de vensters van de tweede bouwlaag een madonnabeeld onder een baldakijn. Een tweede topgevel met houten vakwerk bevindt zich achter de gevel van de hoge leenzaal. Beide topgevels zijn voorzien van een houten overstek met naald.

De zuidvleugel van het noviciaatshuis aan de kloosterhofzijde bestaat uit twee volumes: een vrijwel symmetrisch volume met zes vensterassen vanaf de traptoren tot aan de ingangpartij, vervolgens een naar voren geroid volume met tuitgevel en twee vensterassen dat op de deels nog zichtbare gewelven van de dertiende eeuwse leenhof is gebouwd. Deze volumes zijn voorzien van dezelfde kruiskozijnen en spitsboogvensters als de voorgevel van het noviciaatshuis. Plint van kolenzandsteen met hardstenen lijst, drukbogen met aanzet- en sluitstenen, hardstenen dorpellijsten. Zandstenen gootconsoles.

De sobere, geheel bakstenen westgevel van het noviciaat heeft een risaliet van drie vensterassen en vijf vensterassen in een terugliggend geveldeel. Segment- en spitsboogvormige vensterlijsten met vulstukken, rechthoekige houten kruiskozijnen met zesruits roedeverdeling.

Hardstenen plint- en dorpellijsten.

De Vincentiuszaal heeft twee uit 1682 daterende bouwlagen, die in 1909-1910 werden opgehoogd met een derde laag en een tussen trapgevels verzonken zadeldak met leien, dakkapellen en zandstenen gootconsoles.

De dertiende eeuwse hoge leenzaal aan het St.Servaasklooster heeft een geheel natuurstenen voorgevel met twee vensterassen. De eerste bouwlaag heeft hardstenen kruiskozijnen. In de tweede bouwlaag twee spitsboogvensters met natuurstenen traceringen en geprofileerde lijsten.

Waardering

Het noviciaatshuis met leenzaal en proosdij is van grote cultuurhistorische waarde als bijzondere uitdrukking van een geestelijke en typologische ontwikkeling. Het geheel is vanwege de bouwstijl, de esthetische kwaliteit, het

bijzondere, streekgebonden materiaalgebruik, de ornamentiek en de bijzondere samenhang tussen exterieur en interieuronderdelen van grote architectuurhistorische waarde.

Het noviciaatshuis is verder een essentieel onderdeel van het beschermd stadsgezicht Maastricht, is vanwege de situering verbonden met de ontwikkeling van de stad en is van grote betekenis voor het aanzien van de binnenstad. Het noviciaat beschikt over een hoge mate van architectonische gaafheid en is van belang in relatie tot de structurele en visuele gaafheid van de stedelijke omgeving. Bovendien is het gebouw architectuurhistorisch, typologisch en functioneel bovenregionaal zeldzaam te noemen.

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Klooster, kloosteronderd

Functie